Christoffels oude orgel

door

Mevr. O F. Walton

Nijkerk - G. F. Callenbach.

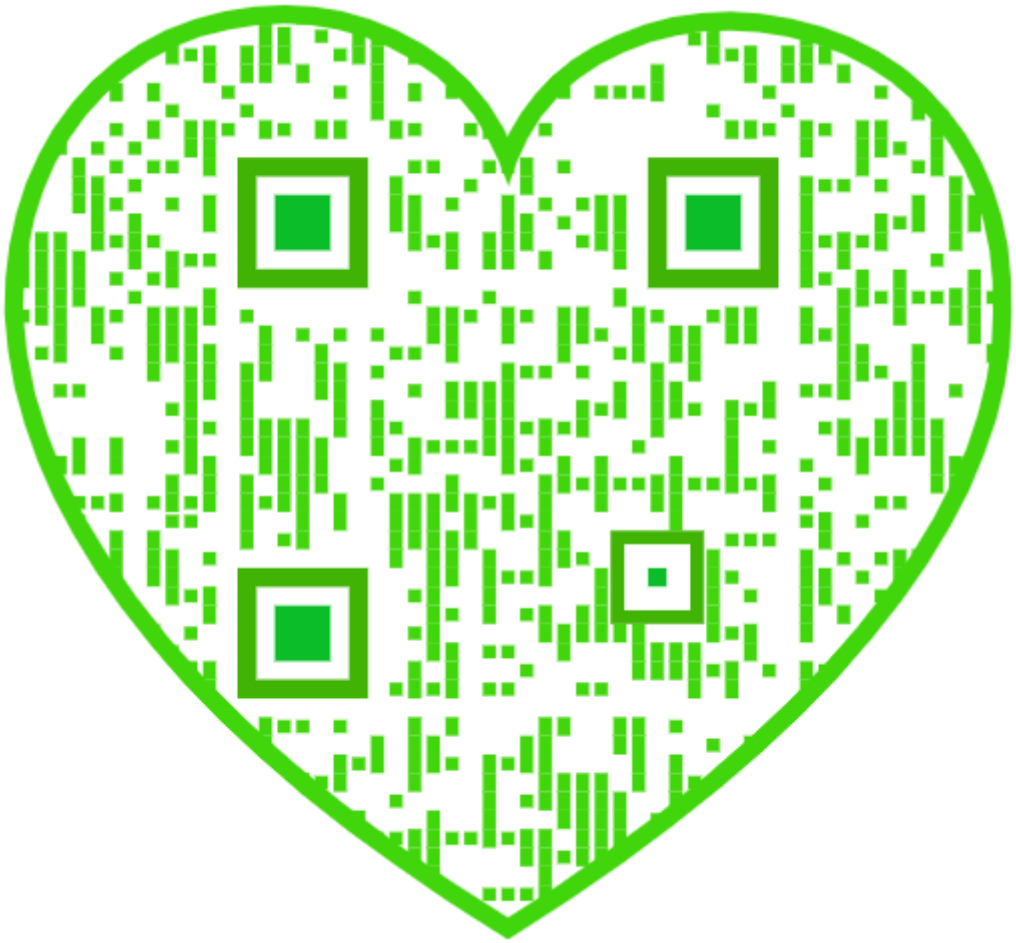

IC-O
Walt

C. v.d. Heijden

Christoffels oude orgel

door

Mevr. O. F. Walton

Nijkerk - G. F. Callenbach

Informatiecentrum Jeugdlectuur

GEMEENTEBIBLIOTHEEK
ROTTERDAM

P. 364500564
P1001-232162x

Een medelijdende boerin had hem wat brood en kaas gegeven.

CHRISTOFFELS OUDE ORGEL.

I. HET OUDE ORGEL.

Geen beter plekje op aard,
Dan eigen huis en haard....

kraste een oud draaiorgel. Er was haast geen melodie of klank meer in. De tonen weergalmden in een vervallen volkslogement in een achterbuurt, maar zij konden geen betrekking hebben op het oude krot of op de bewoners. Alles was er even somber en ongezellig, de logeergasten moesten wel denken, als zij 's avonds hun vermoeid lichaam uitstrekten op de harde, houten brits, dat het alles was behalve een eigen huis en haard

Het was reeds laat, het vuur smeulde nauwelijks meer, de lamp was uit, toch speelde een oud man nog op het orgel; zijn handen beefden, maar een glimlach gleed over zijn gelaat.

De oude Frits — zoo heette hij — vond, dat zijn orgel de troost van zijn leven was, nu al zijn vrienden waren heengegaan en alles wat hij liefhad hem door den dood was ontroofd. Nu was zijn orgel een herinnering voor hem aan den goeden tijd toen hij nog niet alleen was en verlaten. Het was met hem oud geworden en de roode zijde aan den binnenkant was even versleten als hij zelf. 't Is waar, de tonen, die het voortbracht, klonken niet zuiver meer, maar het deed den ouden man pijn, als de menschen lachten of de kinderen wegliepen wanneer hij er op begon te spelen.

Hoe gewend aan tegenspoed en leed, toch kon de oude Frits soms een droevig gevoel niet onderdrukken; vooral dien dag was hij erg neerslachtig. De koude, snijdende wind ging hem door merg en been, zijn kleeren waren oud en dun en zijn magere handen zoo stijf van de kou, dat zij bijna niet in staat waren een van de bekende wonderlijke tonen te ontlokken aan zijn orgel.

Behalve een klein troepje kinderen luisterde niemand ooit meer naar zijn muziek. Hij kon ook maar vier verschillende wijsjes spelen en daarvan was het liedje van „Eigen haard" zijn lievelingsstukje. Soms plaagden de kinderen hem op alle manieren, vroegen om nieuwe liedjes te hooren of lachten hem uit. Ook dien middag waren zij bijna dadelijk weggeloopen en terwijl hij ze bedroefd nazag, omdat nu niemand meer naar hem luisterde, opende een bejaard heer het raam van het huis, waarvoor hij stond en snauwde:

„Zeg, zul jij je wel eens wegpakken met je kattenmuziek!" Gehoorzaam was hij gegaan, maar in een ander stadsgedeelte trof hij 't niet veel beter. Een agent joeg hem weg en treurig ging toen de oude stakker, zonder een cent verdiend te hebben, naar huis. Een medelijdende boerin had hem wat brood en kaas gegeven uit haar welgevulde marktmand, dat was alles wat hij dien dag had gegeten. Zoo ging het dag op dag.

„Ik heb mijn tijd overleefd en mijn orgel ook," prevelde hij soms voor zich heen. Inderdaad hij verdiende er zoo goed als niets meer mee en hij moest de huisvrouw nog een dubbeltje meer geven in de week dan de andere gasten, om dat orgel. Want ook zij was bang, dat zijn orgelmuziek de anderen zou vervelen. Zoo sloot de oude Frits zich dan 's avonds 't liefst maar op in zijn zolderkamertje met zijn eenigen vriend: zijn orgel. Dien avond luisterde echter, zonder dat hij 't wist, iemand met evenveel genoegen naar zijn spel als hij het zelf deed.

Voor zijn kamerdeur, met zijn oor tegen het sleutelgat, knielde een haveloos jongetje, dat ook een plaatsje had gezocht in het volkslogement. Hij was al half in slaap gevallen op zijn harde brits, toen de eerste orgeltonen hem weer klaar wakker maakten. Want het was zoo'n bekend wijsje — meer dan dat, het was een melodie die zoo innig dierbaar was aan zijn jong, eenzaam kinderhart. 't Was Christoffel of hij weer de eenvoudige huiskamer zag, waarin hij altijd had gespeeld en gezongen en waar hij nu zoo huilde. Want in het groote ledekant in den hoek lag zijn lieve moeder. Och, zoo uitgeteerd en zwak.

„Chris, mijn lieve jongen .... Ik ga nu naar huis," zei zij. Haar stem klonk mat, maar in haar oogen blonk licht, hooger licht. „Op aarde is er geen beter plekje dan eigen huis en haard. Maar nu ga ik naar mijn eeuwig huis, naar het huis met de vele woningen. O, mijn lieve jongen, heb den Heer lief en doe wat Hij wil, dan kom je ook eenmaal thuis." Dat waren de laatste woorden van zijn lieve moeder geweest — Chrisje wist ze zoo wel. En nu speelde iemand het liedje, dat zij zoo vaak voor hem gezongen had:

„Geen beter plekje op aard,
Dan eigen huis en haard."

Christoffel moest dat hooren, van héél nabij. Want, o, zijn leven was zoo treurig en moeilijk geweest, sinds zijn moeder stierf. Hij moest voor zichzelven zorgen en hij was nog zoo jong en kon zoo weinig doen. Zoo vaak verlangde hij om naar zijn moeder te mogen gaan — naar huis.

En nu speelde iemand haar liedje. Hij sloop de trap op en luisterde geknield voor de deur, tot het orgel ophield. Toen kroop hij — rillend van kou — weer naar beneden en lag op zijn harde bank en droomde van zijn moeder en van thuis.

II. EEN NIEUW TEHUIS.

Het sombere volkslogement kreeg een groote aantrekkelijkheid voor den kleinen Christoffel: iederen avond ging hij er weer heen om het lied van zijn moeder te kunnen hooren. De huisvrouw begon al op hem te rekenen en soms — als zij zag hoe moe en hongerig hij er uitzag — gaf zij hem een flinke boterham. Maar zoodra Christoffel den ouden man hoorde spelen ging hij naar boven en luisterde op het donkere portaal tot hij in slaap viel.

Op een guren avond zat hij weer vol aandacht te luisteren, toen opeens de muziek stokte en een dreunende slag klonk, precies of er iets zwaars op den grond viel. Hij wachtte een poosje, maar alles bleef stil. Toen deed hij zachtjes de deur open en zag hoe de oude man als levenloos op den grond lag. Er brandde geen lamp in het zolderkamertje, het schijnsel van de maan, dat door het venster viel, was het eenige licht, waarbij Christoffel den bewustelooze kon naderen, zonder over het orgel te struikelen, dat naast hem lag.

„Wat moet ik beginnen! Ik zal de juffrouw roepen!" zei hij in zijn schrik hardop.

Maar de koude hand, die hij in de zijne hield, bewoog zich even en de stem van den ouden man klonk bevend:

„Wie is hier? Wat is er?"

„Ik ben het, Christoffel," luidde het antwoord. „Ik luisterde naar het orgel en toen klonk er zoo'n slag, daarom kwam ik binnen. Gaat het nu al een beetje beter?" De oude man hief het hoofd op en zag om zich heen. Christoffel hielp hem opstaan en bracht hem naar de harde stroomatras in een hoek van het vertrekje.

„Wordt het nu wat beter?" vroeg hij opnieuw.

„Ja, het kwam door de kou denk ik," luidde het antwoord. „'t Is tegenwoordig zoo kil en guur, en ik ben daar zoo gevoelig voor, omdat ik al zoo oud ben. Nu zal ik probeeren of ik een beetje kan slapen. Goeden nacht, beste jongen! Dank voor je hulp!"

Na een poosje sliep de oude man inderdaad en Christoffel, die naast hem op de matras was gekropen, sliep ook.

Dat was het begin van de vriendschap tusschen den ouden Frits en den kleinen Christoffel. Zij stonden allebei alleen en zonder thuis op de wereld, dat bracht hen tot elkander. Christoffel hielp zijn ouden vriend zooveel hij kon. Hij maakte het zolderkamertje voor hem schoon, poetste het koper aan het orgel en droeg het voor hem naar beneden. Tot belooning mocht hij dan mee op de matras slapen en bij het vuur zitten luisteren als de oude man speelde. En als dan het lievelingsliedje van zijn moeder klonk, dacht de kleine jongen weer vol verlangen aan haar.

„Waar is toch dat heerlijke tehuis, waar mijn moeder van sprak?" vroeg hij eens. De oude man keek rondom zich. Zijn armoedig zolderkamertje was het zeker niet.

„Hier is het niet, Chrisje," zei hij met een zucht.

„Neen, dat begrijp ik wel. Mijn moeder bedoelde er den hemel mee, geloof ik. Maar waar is die dan?"

De oude man had nooit iemand over den hemel hooren spreken, nu dacht hij er dien dag herhaaldelijk aan. Hij voelde zich zoo moe en zwak, waar zou de heerlijke plaats wezen waar ook hij rust zou vinden en een tehuis?

De thee was gezet toen hij op zijn zolderkamertje kwam. Christoffel pookte juist het vuur nog wat op, maar de oude man ging bijna dadelijk slapen, te vermoeid om nog iets te spelen. Het verbaasde zijn jongen huisgenoot ten hoogste. Maar de volgende dagen was de oude Frits zoo ziek, dat hij niet kon opstaan. Christoffel verzorgde hem dag en nacht of hij zijn vader was. Maar de geringe geldvoorraad was spoedig op. Toen stelde de oude Frits voor, dat Christoffel op weg zou gaan met het orgel. „Het is ook beter voor hem, het staat hier zoo stil." De oude man liefkoosde bij die woorden zijn orgel of het een kind was. Zoo ging Christoffel, maar zijn verdiend geld kon den zieke even weinig baten als zijn goede zorgen. De oude Frits bleef zwak en lijdend en dus nam Christoffel voortaan iederen dag zijn plaats in en speelde vóór alles zijn moeders lievelingslied. Het was een zware taak zoolang het weer guur bleef en koud. Toen de lente aankwam, werd het echter beter, hoewel het Christoffel nu vaak verveelde altijd dezelfde deuntjes te moeten spelen. Alleen het liedje van „Naar huis" verveelde hem nooit.

Zoo ging de koude winter voorbij. De lente kwam, de dagen werden langer en lichter, door de grijze wolken brak de zon. Nu ging Christoffel naar de buitenwijken. Daar kwam niet vaak een orgel en hadden de menschen meer pleizier om er naar te luisteren dan midden in de drukke stad. Menige gift werd hem hier op een vriendelijke manier gegeven, niet toegegooid zooals soms in de drukke straten. Het deed Christoffel meer goed dan hij zeggen kon.

Op een heerlijken lentemorgen, toen de zon al veel warmte gaf, ging Christoffel opnieuw naar de villa's van de voorstad. Hij vond het orgel een heel zware vracht dien dag — het kwam zeker van de plotselinge warmte.

Bij een witte villa met een fraai aangelegden tuin zette hij het neer. Wat was het daar lief en vredig! De sneeuwklokjes bloeiden tusschen het gras, krokussen en viooltjes vulden de lucht met hun zoeten geur.

„Moeder heeft mij ook nog een ruikertje sneeuwklokjes en viooltjes gegeven, kort voor zij stierf," dacht de kleine jongen. Zijn mond glimlachte bij de herinnering, zijn oogen stonden vol tranen om zijn verlies.

Bij die villa, met zijn oogen op de bloemperken gericht, begon hij te spelen en al heel gauw kwamen een jongetje en een meisje, vroolijk huppelend, in den tuin.

„O, Henk, wat een mooie wijsjes zijn dat!" riep het meisje.

„Hoor je wel, wat het speelt?" zei haar broertje.

„'t Is het wijsje van eigen haard en huis, dat moeder vroeger zoo vaak voor ons heeft gezongen!"

Henk danste en sprong van vreugde.

„Wat prettig om het nu nog eens weer te hooren!" riep hij.

Christoffel zag de vroolijke gezichtjes en dacht:

„Zij weten zeker niet, wat het is geen thuis te hebben! Hé, 'k wou dat ik ook een thuis had!"

Toen het orgel al zijn wijsjes had laten hooren, liepen de kinderen gauw naar binnen.

„Moeder, geef ons wat voor den orgelspeler!" hoorde Christoffel het meisje al op de veranda zeggen. Even later kwam zij terug en Henk probeerde of hij het dubbeltje, dat hij tusschen duim en wijsvinger hield, in Christoffels pet kon gooien. Maar het viel juist tusschen de sneeuwklokjes.

„Wat jammer!" riep het meisje. „Wacht maar, wij zullen je helpen zoeken!"

Het dubbeltje was gauw gevonden, maar toen Christoffel het aannam zei hij onwillekeurig: „O, wat zijn dat mooie sneeuwklokjes!"

„Wil je er een paar hebben?" vroeg Henk.

„Heel graag, als het mag," antwoordde Christoffel.

„Ik zal 't aan moeder vragen," zei de kleine Anna, vlug naar huis loopend. Toen zij terugkwam riep zij:

„Je mag er vier hebben. Zoek ze zelf maar uit, heeft moeder gezegd."

Het was een heel gewichtig werk om ze uit te zoeken, maar ten laatste kwam het klaar en werden de bloempjes saamgebonden met een strootje.

„Van mijn moeder heb ik ook eens zulke sneeûwklokjes gehad," zei Christoffel.

„Krijg je ze nu niet meer?" vroeg Anna belangstellend.

„Moeder is dood," luidde droevig het antwoord.

„Och!" hernam Anna. „Wat is dat naar voor je!"

Chris zweeg en wilde weggaan, maar Anna fluisterde: „Toe, Henk! vraag eens hoe hij heet!"

„Doe het zelf maar," mompelde Henk een beetje verlegen.

„Hoe heet je?" vroeg Anna nu.

„Ik heet Christoffel, meer niet," zei deze, nu werkelijk heengaande, maar twee vroolijke stemmetjes klonken hem na:

„Christoffel, doe ons pleizier,
Kom gauw weer met je orgel hier!"

De sneeuwklokjes waren verwelkt toen hij 's avonds thuis kwam. Hij zette ze in water, maar het hielp niet. Toen legde hij ze bij de andere, die hij van zijn moeder had gekregen en die hij had gedroogd tusschen de bladen van zijn leesboekje.

Een paar dagen later ging hij weer naar de voorstad, maar de vriendelijke kinderen kwamen niet te voorschijn en niemand gaf hem sneeuwklokjes. Hij kon niet weten, dat Anna en Henk een lange wandeling deden met de kinderjuffrouw.

Intusschen zat de oude man ziek en lusteloos op zijn zolderkamertje. Hij verveelde zich in zijn eenzaamheid en was geducht uit zijn humeur. Soms zelfs tegen Christoffel. Hij had ook in het geheel geen aanspraak, niemand zag den ganschen dag naar hem om of sprak hem moed in. En als Christoffel soms 's avonds weinig geld meebracht gromde de oude Frits en wenschte, dat hij er zelf maar weer met zijn orgel op uit kon gaan. Christoffel hoorde alles maar in stilte aan. Hij hield veel van den ouden man, ondanks zijn knorrige buien. Sinds zijn moeder dood was had hij niemand gehad om lief te hebben.

Het zolderkamertje was wel klein en somber — het was nu toch zijn tehuis. Christoffel was zijn ouden vriend dankbaar voor dat toevluchtsoord, hij had zich aan hem gehecht en dacht er met angst aan, dat hij weer alleen op de wereld zou staan, als de oude Frits stierf. Geduldig verdroeg hij daarom zijn booze buien en op een avond, toen hij nog bleeker zag dan anders, zei hij opeens: „Zal ik gauw een dokter halen?"

„Neen, beste jongen, doe dat maar niet!" zei de zieke afwerend. Maar het hart van Christoffel sloeg steeds angstiger, hij kon dien nacht niet slapen, met groote wijdopen oogen lag hij te staren en na te denken. Er moèst iets gedaan worden. Eindelijk besloot hij de huisjuffrouw om raad te vragen. Zij was een paar dagen te voren van de trap gevallen en had toen haar arm gebroken. Nu kwam de dokter iederen dag bij haar. O, als de dokter ook eens op het zolderkamertje wilde komen, dan zou hij hem kunnen vragen wat zijn ouden vriend eigenlijk scheelde.

O, als de dokter maar kwam, dan zou hij een drankje voorschrijven en zou de zieke misschien heel gauw beter wezen en anders zou hij denzelfden weg gaan als zijn moeder. Want hoe bleek en uitgeteerd zag hij er uit! Christoffel zag het, nu de maan door het venstertje begon te schijnen en haar witten lichtschijn wierp op het gelaat van den lijder.

Wat sliep hij onrustig, wat ademde hij zwaar! Christoffel kon er niet van slapen. Hij lag maar te staren en te denken, dien ganschen langen nacht, tot hij eindelijk — toen het reeds licht begon te worden — huilend insliep.

Maar den volgenden morgen stond hij, lang voor de dokter kwam, al op de trap te wachten.

„Wat ben je hui vandaag om niet uit te gaan met het orgel. Verdien liever wat dan zoo leeg heen en weer te loopen," had de oude Frits geknord. Chris deed echter of hij 't niet hoorde en stond en wachtte. Toen eindelijk de dokter was gekomen, rende hij met twee treden tegelijk naar beneden en wachtte aan de voordeur tot hij weer wegging. Toen vroeg hij ademloos, smeekend:

„Dokter, och dokter! Help mij toch!"

„Wat is er, beste jongen?" vroeg de dokter vriendelijk.

„Och, dokter .... zou u niet even boven willen komen! Het is om den ouden Frits. Hij is zoo ziek en ligt op het zolderkamertje."

„Wie is die oude Frits?" vroeg de dokter.

„Hij is mijn meester. Vroeger zorgde hij voor mij, nu help ik hem, zoo'n beetje."

De dokter begreep niet veel van deze redeneering, maar zonder verder te vragen, klom hij de krakende trap op.

„Wat scheelt hem?" vroeg hij weer.

„Ik weet het niet, dokter! Hij is erg zwak en oud en soms ben ik bang, dat hij niet lang meer zal leven. Maar vindt u goed, dat ik eerst even binnen ga? Hij weet er niets van, dat u komt."

De dokter knikte toestemmend en hoorde eenige oogenblikken later Chris dapper zeggen:

„De dokter van de huisjuffrouw is er om naar u te zien."

Tot Christoffels groote vreugde vond de zieke het goed en antwoordde beleefd op alles wat de dokter vroeg.

„Ik zal de noodige medicijnen hier laten bezorgen," zei de dokter heengaande, maar op het portaal hield Chris hem staande:

„Dokter, hoeveel kost het bezoek? Ik heb nog een kwartje, maar morgen zal ik het overige geven."

„Houd je geld maar, mijn jongen," zei de dokter glimlachend. „Morgen kom ik nog eens terug, maar het kost niets, hoor!"

„O, dokter! Dank, duizendmaal dank!" Toen vervolgde hij zacht:

„Dokter, is het héél erg met hem?"

„Ik denk niet, dat hij nog lang meer zal leven..... nog een paar weken misschien." Toen reed de dokter weg.

„Nog een paar weken maar," snikte Christoffel bij zich zelven. Langzaam, alsof er een looden last op hem lag, kroop hij de trap op. Ach, wat zou zijn leven wezen zonder zijn ouden vriend! Geen tehuis, geen beschermer.... niets, niets meer.... Het hamerde in zijn hoofd, zijn hart kromp samen van verdriet:

Nog maar een paar weken, eenige weken nog maar! . . . .

„Wat heeft de dokter van mij gezegd?" vroeg de zieke.

„Dat gij nog maar korten tijd leven kunt, nog maar eenige weken," snikte Christoffel. „O, o! Wat zal ik zonder u beginnen!"

De oude man antwoordde niet. Het was een hoog ernstige tijding, die tot hem kwam: „Nog slechts enkele weken!" . . . .

Dan zou hij weldra Christoffel moeten verlaten en zijn orgel en zijn kamertje en — hij kon niet verder denken.

Hij beefde van het hoofd tot de voeten. Dien dag zei hij heel weinig. Christoffel bleef thuis; hij kon nu niet op weg gaan met het orgel om vroolijke wijsjes te spelen. Hij zat bij het bed van zijn eenigen vriend en hielp hem bij alles, terwijl het steeds hamerde in zijn hoofd:

„Nog maar enkele weken! Een paar weken nog maar!" . . . .

Maar toen het begon te schemeren en het vuur slechts een flauw licht wierp in het vertrekje, zei de oude man opeens:

„Christoffel, waar denk je dat ik naar toe zal gaan, over een paar weken?"

Christoffel keek nadenkend in het vuur.

„Moeder sprak altijd over den hemel en toen zij stierf, zei zij, dat zij naar huis ging. Zij noemde den hemel het Vaderhuis en, dat ieder, die daarheen mocht gaan, gelukkig was, voor altijd."

„Ja, dat geloof ik ook; maar — zal ik er komen? Ik weet zoo bitter weinig van den hemel, Chris!"

„Ik weet er ook zoo goed als niets van," zei Christoffel.

„Als ik daar kom, ken ik niemand. Mijn orgel kan ik niet meenemen, wat zal ik er beginnen? Of denk je, dat daar ook orgels zullen wezen, Chris?"

„Daar heeft moeder nooit iets van gezegd. Wel, dat de engelen er op gouden harpen spelen."

„Ik vind een orgel veel mooier," zuchtte de zieke. „En nog maar een paar weken, een paar weken!" Eenigen tijd zwegen beiden, toen hernam de oude man:

„Chris, je moet zien, dat je eens iets over den hemel te weten komt. Ik zou er graag alles van hooren. Misschien vind ik het er dan niet zoo vreemd als ik er kom. Je moeder noemde het een Vaderhuis, nietwaar?"

„Ja, en zij bedoelde daar den hemel mee. Dat weet ik zeker," hernam Christoffel.

„Vind dan alles voor mij uit, over den hemel, beste jongen! Want bedenk: het zijn maar een paar weken meer!"

Christoffel beloofde het.

III. DE EERSTE ORGELLES.

Den volgenden ochtend ging Christoffel weer op pad. De zieke scheen wat beter, hij kon even opzitten en Chris zette voor hij ging het eenige venstertje open, om hem te laten genieten van de warme lentelucht.

Maar toen hij op weg was werd het weer benauwd en drukkend, en met een bezwaard hart ging hij verder. De drukte in de stad gaf hem hoofdpijn, het orgel woog zwaar als lood.

Alsof het vanzelf sprak sloeg hij den weg in, naar het huis met den lommerrijken tuin waar de sneeuwklokjes bloeiden en waar de kinderen zoo vriendelijk met hem hadden gepraat. Meer dan ooit had hij nu behoefte aan een vriendelijk woord.

Het ging naar wensch. Met de eerste tonen van zijn orgel kwamen Anna en Henk naar buiten en al heel gauw stonden zij naast hem.

„Wat kan hij mooi spelen! Ik wou, dat ik ook een orgel had!" zei Anna. „Ik vraag er een aan vader voor een verjaringspresent."

„Je krijgt het toch niet! Het zou moeder hinderen als zij hoofdpijn heeft," meende Henk.

„O, als het in de leerkamer stond zou zij het niet eens hooren!"

„'t Zou door 't hééle huis klinken! Je, krijgt er nooit een, hoor!" besliste Henk.

Toen keerde Anna vastbesloten haar vroolijk gezichtje naar den jongen muzikant.

„Mag ik hier eens een wijsje op spelen?"

„Met pleizier," zei Chris. „Kom maar hier staan en draai dan langzaam."

Verheugd ging Anna op haar toonen staan, en draaide met haar klein handje langzaam de kruk om, zoo zacht dat haar moeder van haar borduurwerk opzag om te zien of die kleine orgeldraaier onwel was geworden.

Het was een aardig tooneeltje. Het lieve, kleine meisje in haar wit jurkje met haar heldere, blauwe oogen en gouden haren, stond vroolijk te spelen naast den armen jongen, die lachte als zij. Haar moeder knikte haar toe en toen speelde Anna met nog meer pleizier dan eerst. Toen van het versje „Eigen huis en haard," de laatste klanken wegstierven hield Anna op.

„Dat is het mooiste van al de wijsjes," zei zij tot Christoffel.

„Dat vind ik ook!" was zijn antwoord. „'t Was het lievelingslied van mijn moeder. Daarom houd ik er zooveel van."

„Dat is mijn huis en haard!" hernam Anna naar de witte villa wijzend. „Zeg, waar is jou huis?"

„Niet veel bijzonders! Wij leven maar op een zolderkamertje, oude Frits en ik, bedoel ik. Maar hij kan niet lang meer leven, een paar weken nog, en dan heb ik geen thuis meer!"

„Och, jou arme jongen!" Anna's stemmetje klonk heel treurig. Henk was nu bezig een treurmarsch aan het orgel te ontlokken, maar zijn zusje luisterde er niet naar. Zij dacht aan den armen Christoffel, die over een paar weken geen thuis meer hebben zou.

„Er is nog een ander tehuis, een huis met vele woningen, nietwaar? Beteekent dat niet de hemel?" vroeg hij haar.

„Ja zeker, met het huis met vele woningen wordt de hemel bedoeld. Zou je daar niet graag heengaan?"

„Waar is het?" vroeg Christoffel.

„Hier boven." Anna's vingertje wees naar de blauwe lucht. „De sterren behooren ook tot den hemel. Vroeger dacht ik, dat het de oogen van de engelen waren, maar moeder zegt, dat ik dat verkeerd heb gedacht."

„Ik vind de sterren heel mooi om te zien," zei Christoffel.

„Als je in den hemel komt zul je ze allemaal zien, wel duizend tegelijk."

„Hoe zou het er in den hemel wel uitzien?" hernam Christoffel weer.

„Moeder zegt, dat niemand kan bedenken hoe heerlijk het daar is. De engelen dragen witte kleederen en zingen bij gouden harpen. De straten zijn ook van zuiver goud en het is er altijd licht. De Heere Jezus is daar; o, Christoffel, zou je niet graag Jezus zien?"

„Ik weet niet wie Jezus is," hervatte Christoffel aarzelend.

„Maar je kunt nooit in den hemel komen als je Jezus niet lief hebt! Denk eens: dan zul je nooit je tehuis vinden in het huis met de vele woningen, dan kun je nooit gelukkig worden!"

De etensbel begon te luiden, Anna en Henk moesten naar huis. In ernstige gedachten verdiept vervolgde Christoffel zijn weg.

„Je kunt niet in den hemel komen als je Jezus niet lief hebt," had het kleine meisje gezegd. O, wat was dat treurig! Hij had gedacht, dat iedereen naar het Vaderhuis kon gaan; zou hij daar dan niet kunnen komen? En de oude Frits, zijn eenige vriend, die nog maar een paar weken kon leven. — Waar ging die naar toe?

Hij had hem nooit iets over Jezus hooren zeggen. Dus had hij Hem zeker niet lief. Hoe zou hij dan in den hemel kunnen komen? Christoffel had zijn moeder wel eens van een andere, verschrikkelijke plaats hooren spreken, die plaats heette de hel, daar gingen alle slechte menschen heen, als zij stierven. Maar misschien had zijn oude vriend toch Jezus wel lief Hij wilde

hem, in ieder geval, alles vertellen wat Anna gezegd had.

's Middags werd het weer nog benauwder en drukkender dan eerst. Christoffel was doodmoe, hij kon haast niet meer voort met het zware orgel. Het eene oogenblik rustte hij op de stoep van een huis, dan weer op een bank onder de boomen. Op een van die banken zaten ook twee vrouwen. Zij zaten druk samen te praten en hielden niet op toen hij kwam.

„Wat is dat voor een gebouw daar ginds met dat torentje?" vroeg de jongste.

„Wel, dat is het nieuwe Evangelisatielokaal. Iederen Zondagavond wordt er gepreekt en 's Woendags is er bijbeliezing. Ik ga er graag naar toe. De dominee maakt alles zoo duidelijk en klaar. Alles wat hij zegt kan ik begrijpen."

„Waar spreekt hij over?" vroeg de andere.

„Over den hemel en den Heere Jezus en hoe wij in den hemel kunnen komen. De dominee is zoo goed en deelnemend altijd. Toen mijn Jantje ziek was heeft hij hem gedurig opgezocht. Ken jij dominee De Hees niet?"

„Neen, maar nu ga ik morgenavond ook naar die kerk. Hoe laat begint het?"

„Om zeven uur en je hoeft je heelemaal niet mooi aan te kleeden. Er komen allemaal arme menschen, net als wij."

„Nu ik kom stellig. Tot morgen dus."

De vrouwen gingen weg, maar Christoffel dacht na over alles wat zij gezegd hadden. Hij besloot ten laatste om den volgenden avond ook naar die kerk te gaan. Want zijn oude vriend had maar een paar weken meer te leven, en nu was er reeds één dag van voorbij.

„Nu weet ik er al meer van," zei hij, toen hij 's avonds thuiskwam. „Wij moeten Jezus liefhebben. Hebt gij Hem lief?"

„Ik?" vroeg de oude man. „Neen, dat doen vrome menschen. Ik ben niet vroom, Chris."

„Dan kunt ge ook nooit in den hemel komen!"

„Ik ben er nu ook bang voor, Chris! Toen ik nog een kleine jongen was, heb ik wel van die dingen gehoord, maar ik heb er nooit veel naar geluisterd en nu weet ik er niets meer van. In den laatsten tijd heb ik wel geprobeerd of ik het me kon herinneren, maar ik ben alles vergeten. Och, Chris! Wat zal ik toch doen! Ik ben er treurig aan toe, geloof dat maar!"

IV. GEEN ZONDAAR KOMT IN DE GOUDEN STAD.

Na den drukkenden dag barstte 's nachts een geweldig onweer los. Dreunend rolden de donderslagen, de bliksem flitste door de zwarte wolken met fellen vuurgloed. De oude man en Christoffel luisterden naar de knetterende slagen met angstig kloppend hart.

Ze konden niet slapen en zaten dicht bij elkaar.

„Chris, mijn jongen, ik ben bang," steunde de zieke. „Vroeger heb ik er nooit aan gedacht, maar nu. — Hoor, die slagen! — En dan — nog maar een paar weken! Chris, ik ben bang voor God .... 't Is of ik Zijn stem hoor in het dreunen van den donder, of Hij mij aanziet, mij doorziet in het flikkeren van den bliksem. Ik zal weldra voor Hem staan en ik heb gezondigd, mijn leven lang! — Zonde is schuld, nietwaar?"

„Ik geloof het wel," zei Christoffel.

„Ik heb daar straks gedroomd, Chris, en ik zag een gouden poort, waarop met gouden letters stond:

„Dit is de toegang tot het Huis met de vele woningen."

Ik was zoo blij, dat ik het had gevonden en klopte aan, maar een stem sprak tot mij: „Hier mag geen zondaar binnen komen!"

Chris, toen wist ik, dat ik een zondaar ben. Wat zal ik doen, Chris? Wat zal ik nu beginnen? Ik ben zoo doodsbang!"

Christoffel wist hem niet beter te troosten, dan door hem te vertellen wat hij dien dag gehoord had en, dat hij naar die kerk wilde gaan om alles van den hemel te hooren.

De oude man haalde een weinig verlicht adem. Hij wilde nu zoo gaarne naar den hemel, waaraan hij vroeger nooit had gedacht!

Een heldere morgen volgde op den onweersnacht, de ochtendwind droeg bloemengeuren het geopende dakvenstertje binnen — alles wat er dien nacht gebeurd was, scheen nu een booze droom. Het was Zondag, maar met verlangen zagen de oude Frits en Christoffel den avond tegemoet.

Want dan zou hij naar de kerk kunnen gaan en alles hooren wat zijn ouden vriend met zooveel angst begeerde te weten.

Toen de klok zes uur sloeg begon Christoffel zich reeds aan te kleeden.

„Onthoud vooral ieder woord dat de dominee zegt," zei de zieke, zijn stem beefde.

Het Evangelisatielokaal was al open, toen Christoffel binnenkwam.

De koster was juist bezig de lichten op te steken. Hij keek een bectje wantrouwend naar Chris, die zelf voelde, dat hij er erg haveloos en slordig uitzag.

„Zeg, jongen! Kom je om te luisteren — dan is het goed! Maar als je spektakel maakt ga je er uit, hoor!" zei de koster.

Chris zei, dat hij alleen voor de preek kwam en toen kreeg hij een goed plaatsje dicht bij den preekstoel.

Hij was de eerste van allen, maar langzamerhand kwam de heele gemeente: mannen, vrouwen en kinderen. Toen het zeven uur sloeg verscheen ook de predikant. Het orgel begon te spelen, allen vereenigden zich in het gezang. Christoffel luisterde vol aandacht. Wat klonk dat mooi! Hij kon ieder woord verstaan:

„Wij gaan naar het land van de reinen van harte,
Het huis van geluk en van liefde omhoog,
Gij, die rusteloos omdoolt in zonde en smarte,
Kom, wilt gij niet gaan naar het Eden omhoog?
Bereid is de plaats reeds voor hen die gelooven,
Eerdat nog de ziel aan de aarde ontvlood:
Voor u is er plaats in het Vaderhuis boven,
Kom, wilt gij niet gaan naar het Eden omhoog?"

De tekst, dien de dominee had gekozen, was Openb. 21 vers 27: „In den hemel zal niet inkomen iets, dat ontreinigt en gruwelijkheid doet."

Eerst sprak de dominee van het hemelsch Jeruzalem, de stad met gouden straten en met poorten van parelen. Hij sprak over de rivier van het water des levens, die door de stad stroomt; toen over de gelukzalige verlosten, die in de stad mogen wonen. „Zij zijn bekleed met witte kleederen en dragen palmtakken in de handen. Zij zingen den lof van God bij gouden harpen en van hemelsche blijdschap straalt hun gelaat.

Daar zal geen rouw meer zijn en geen geween, God zal alle tranen van hun oogen afwisschen. Honger noch dorst zal er zijn noch hitte des daags, daar zal het Lam, dat op den troon zit, ieder tot leidsman wezen. Ziekte noch scheiding noch dood zullen daar heerschen, maar vrede, liefde en eeuwig geluk. Wie daar mag komen is voor eeuwig thuis, daar in het Vaderhuis met de vele woningen, bij God.

Wie van u allen begeert daar niet heen te gaan?" vroeg hij plechtig.

Een diepe stilte heerschte, aller aangezicht blonk van verlangen om in te gaan in de eeuwige heerlijkheid.

„Maar," hernam de spreker, „in den hemel komt niets, dat zonde doet — de zonde sluit de hemelpoort voor u toe. En is er wel iemand hier die kan zeggen, dat hij nooit heeft gezondigd in zijn leven?"

De gelaatstrekken der aanwezigen gaven het antwoord, ieder was zich van zonde bewust.

„Wij hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid Gods," hernam de dominee ernstig.

„O," dacht Christoffel, „wat zal Frits beginnen!"

De gedachte aan de toekomst van zijn eenigen vriend vervulde hem met zooveel angst, dat hij niet hoorde hoe de dominee zei, dat er vergeving is van zonden voor iederen zondaar in het bloed van den Heer. Daarover wilde hij den volgenden Zondag

spreken. Hij noodigde de gemeente uit dan te komen om te hooren welke de eenige reddingsweg is door Hem, die heeft gezegd:

„In het huis mijns Vaders zijn vele woningen."

Bedroefd en angstig ging Christoffel naar huis. Wat zou de zieke grijaard zeggen!

Hij verhaalde hem echter alles zonder iets achter te houden.

De zieke zuchtte:

„Dan is er voor mij geen hoop meer! De hemelpoort is voor mij gesloten!"

En vele uren later, toen Christoffel meende, dat de oude man sliep, hoorde hij hem nog mompelen: „De poort is toe! Heere, help mij!"

En die zielekreet werd vernomen door Hem, Die is gekomen om te zoeken en zalig te maken wat verloren was, en door de engelen in den hemel, waar blijdschap is als een zondaar zich bekeert.

V. DE EENIGE WEG NAAR HET VADERHUIS.

Een droevige week volgde voor den ouden man en zijn jongen vriend. Beiden spraken weinig, soms beproefde de zieke de wijs van het liedje: „Naar huis" te neuriën of fluisterde hij mat: „'t Is voor mij te laat, mijn jongen! Ik kom niet meer thuis!" Hij had zelfs geen blik meer over voor zijn geliefd orgel, hoewel Christoffel er iederen dag weer mee uitging.

De onbekende toekomst wierp donkere schaduwen van angst over alles.

Maar eindelijk brak de Zondag aan. Het regende, dat het goot, maar Christoffel liet zich niet afschrikken en stond al bij de kerkdeur, eer die nog werd geopend.

De dominee had ditmaal tot tekst gekozen: „Het bloed van Jezus Christus reinigt van alle zonden." (Joh. 1 : 7). Christoffel luisterde vol aandacht naar ieder woord.

Eerst herinnerde de dominee aan zijn vorige preek over de gouden stad, waarheen ieder zeker wenschte te gaan. Thans wilde hij zijn toehoorders den weg wijzen, die daarheen voerde, met Gods hulp.

Hij wees er op hoe ieder mensch verloren is door de zonde, maar ook, dat het bloed van Jezus Christus reinigt van alle zonde. Hij sprak van Jezus' lijden, van Zijn zoendood op Golgotha, van Zijn opstanding, Zijn hemelvaart.

„Wij waren verloren, maar Christus heeft voor ons voldaan, Zijn lijden en sterven heeft ons verzoend met God. Hij pleit voor ons bij den Vader en wil ons voor eeuwig gelukkig maken en de gouden stad binnenvoeren, als wij gelooven in Hem en in Zijn verzoenend sterven voor ons. Bidt daarom tot God, mijne vrienden," eindigde de leeraar: „wasch mij rein in het bloed van den Heere Jezus!" Dan zult gij gereinigd en behouden worden. Zult gij dit doen, gij allen? God bewege daartoe uw harten!"

Een ademlooze stilte volgde, waarin Christoffel bij zich zelven de gelofte aflegde: „Ik zal het doen! God zij mij genadig!"

Bij het uitgaan der kerk stond de jonge dominee in het portaal. Enkele zijner gemeenteleden wilde hij nog toespreken met woorden van troost en bemoediging — hij wist wie ze behoefden. Ook wilde hij aan de gelaatstrekken zien of zijn woorden ingang hadden gevonden in de harten. Toen Christoffel langs hem heen ging trof hem de ernstige uitdrukking van zijn jong gelaat.

„Mijn jongen, weet je nog welken tekst ik van avond heb behandeld?" zei hij vriendelijk.

Christoffel herhaalde hem, zeer nauwkeurig, de dominee scheen voldaan. Hij vroeg Christoffel nog meer over de preek en aangemoedigd door zijn vriendelijke woorden, vertelde Christoffel toen al zijn moeilijkheden en ook hoe angstig en bekommerd zijn oude vriend was, omdat hij nog maar enkele weken kon leven en den weg niet wist, die leidde naar het Vaderhuis.

De dominee teekende den naam en het adres van den ouden Frits op en beloofde hem spoedig eens te zullen opzoeken.

Een beetje meer opgewekt dan de laatste dagen, ging Christoffel nu naar huis. Hij had nu een goede tijding voor zijn ouden vriend. Zoo gauw hij kon liep hij de trap op.

„Nu heb ik wat goeds te berichten," ving hij aan. „De preek was heel mooi en wat even mooi is: de dominee komt hier om u op te zoeken en met u te praten."

Maar de oude man was niet zoo verheugd over dit nieuws als Christoffel had gedacht.

„Wat heb je gehoord van den hemel?" vroeg hij angstig.

„Dat er wel een weg is om er te komen door te gelooven in den Heere Jezus. Uit ons eigen kunnen wij er niet komen, omdat wij hebben gezondigd, maar de Heer wil onze zonden wasschen in Zijn bloed, dat reinigt van alle zonden."

„O, als de Heer ook mijn zonden wilde reinigen!"

De stem van den grijsaard beefde.

Toen knielden beiden neer, de oude man en de jonge knaap, en baden hun eerste gebed.

VI. ANNA'S SNEEUWKLOKJES.

Welgemoed werd Christoffel den volgenden ochtend wakker. 't Was of iemand hem had toegefluisterd, dat zijn zonden waren vergeven. De oude man had hetzelfde gevoel. Maar nog voor Christoffel met zijn orgel op weg ging, kwam de twijfel weer boven bij den ouden man:

„Ik heb zooveel zonde gedaan in mijn leven! Zou de Heer mij werkelijk willen vergeven?"

„Daar hebt ge immers om gebeden," zei Christoffel. „En de Heer heeft gezegd, dat wie bidt en gelooft ook zal worden gereinigd."

„Ik durf het nog niet gelooven! Ik ben zoo vol zonden!" De oude man bleef alleen met zijn twijfel in zijn donker kamertje en het kind, dat aannam zonder te twijfelen, ging naar buiten, in den zonneschijn.

Hij ging ook dien dag naar de voorstad en toen hij bij de witte villa kwam, traden kleine Anna en haar moeder juist naar buiten. Anna liep dadelijk naar hem toe:

„Mag ik weer een poosje spelen? Vindt u het goed, moeder?"

Haar moeder gaf een toestemmend knikje en praatte onderwijl met Christoffel, die haar alles verhaalde van zijn ouden vriend en, dat deze nog slechts eenige weken kon leven. Vol deelneming hoorde zij hem aan en vroeg toen zijn adres.

Anna had intusschen haar spelen gestaakt en was naar huis geloopen. Nu kwam zij terug met een bosje sneeuwklokjes in haar handjes.

„Hier Christoffel, dat is voor den zieken vriend." „Zeg hem ook, dat hij jou gebedje bidden moet," voegde haar moeder er bij, en Anna fluisterde:

„Wasch mij en ik zal witter zijn dan sneeuw."

Christoffel herhaalde verblijd die woorden, en ging zoo gauw mogelijk de sneeuwklokjes aan zijn ouden vriend brengen, eer zij verwelkten.

Toen hij de deur van het zolderkamertje opende, zag hij den dominee naast het bed van den zieke zitten.

„Christus is gestorven ook voor uw zonden," hoorde hij hem zeggen.

„O! dominee, ik wou, dat ik het durfde gelooven!" zei de bevende stem van den grijsaard. De dominee zag van hem naar Christoffel.

„Jij zult wel niet zoo heel veel verdienen. Stellig kun je er nog wel wat bij gebruiken," zei hij tot Frits. „Wil je een rijksdaalder van mij aannemen?"

„O, wat graag dominee! Duizendmaal dank! Wij zijn zoo arm!" — De dominee glimlachte.

„Zie nu eens aan: je bedankt mij voor

En toen Christoffel opendeed, zag hij de kleine Anna met haar moeder.

iets, dat je nog niet eens hebt en gelooft stellig, dat je het krijgen zult. En den Heer, Die je veel meer belooft, Die je alles wil geven, in tijd en eeuwigheid, durf je niet gelooven." Tranen kwamen den ouden man in de oogen, het was hem niet mogelijk iets te zeggen. De dominee reikte hem het beloofde over.

„Zie, dien rijksdaalder neem je aan en voor wat de Heer je wil geven, trek je je hand terug. De Heer weèt dat, Hij ziet alles, Hij is hier. Durf je Hem zoo bedroeven, waar Hij je alles aanbiedt: vergeving van zonden en eeuwig geluk in Zijn huis?"

„Het bloed van Jezus Christus reinigt van alle zonden." Ik herhaal het nog eens: Durft ge nu gelooven?"

„Ja, ik durf het! Ik wil het!"

Bid voor mij, dat ook ik mag worden gereinigd," zei de grijsaard diep bewogen.

„Wij zullen samen tot Hem gaan," zei de dominee. Ook Christoffel vouwde eerbiedig de handen en de vrede, dien alleen Gods kinderen kennen, daalde in het kleine vertrekje, waar woorden klonken van geloof en vertrouwen, woorden waarop de harten „Amen," fluisterden. Toen de dominee eindelijk wegging luidden zijn laatste woorden:

„Vergeet nooit meer, dat het bloed van Jezus Christus reinigt van alle zonden." De oogen van den ouden man, die zoo lang dof voor zich hadden gestaard en waarin nu een hooger licht blonk, antwoordden hem zwijgend, maar o, zoo welsprekend.

„Witter dan sneeuw!" herhaalde Christoffel, toen de dominee weg was. „Nog witter dan die bloemen hier!"

Hij liet den zieke de sneeuwklokjes zien en verhaalde hem van het lieve, kleine meisje, die ze voor hem had gegeven.

„Zonden rood als scharlaken, wit gewasschen in het bloed van den Heer!" herhaalde de oude man. „Nu kan ik, durf ik gelooven! De Heer wil mijn zonden op zich nemen, alle!"

Zijn aangezicht straalde van blijdschap en in den hemel was óók blijdschap: heilige vreugde om den zondaar, die zich had bekeerd.

VII. GEREED VOOR DE REIS NAAR HUIS.

Alles scheen nu anders voor den ouden man. Zijn angst en twijfel waren voorbij, hij had zijn last op Jezus gelegd, hij geloofde, dat zijn zonden vergeven waren. Zijn armelijke omgeving hinderde hem niet meer, zijn kamertje scheen hem vol zonneschijn, omdat de zon van geloof en hope was opgegaan in zijn hart. Hij was nu nooit meer mismoedig of onvriendelijk tegen Christoffel. Erkentelijk was hij voor alles wat zijn jonge metgezel voor hem deed, het maakte dezen o, zoo gelukkig en dankbaar. Want hij wist nu, dat zijn oude vriend den weg had gevonden naar huis.

De stoffelijke hulp van den dominee was niet de eenige, die zij ontvingen. Op een middag, dat Christoffel even thuis kwam kijken hoe het ging, eer hij weer een ander stadsgedeelte opzocht, werd er zachtjes op de deur getikt. En toen Christoffel open deed, zag hij de kleine Anna met haar moeder. Anna droeg een net toegemaakt pakje en onder den mantel van haar moeder kwam een tasch te voorschijn. O, wat een goede en versterkende dingen werden er toen uitgepakt voor den zieke! Allemaal versterkende middelen, waarvan hij de meeste alleen bij naam kende. Maar er kwam nog meer. Anna's moeder nam plaats op den eenigen houten stoel en las voor hem uit een bijbeltje, dat zij uit haar zak haalde, van den Goeden Herder, Die zoekt wat verloren is, van Jezus, Die Zijn leven gaf voor arme zondaren.

„Ja, ik weet, dat Hij mij liefheeft en in genade wil aannemen. Ik ben zoo gelukkig nu!" fluisterde de zieke met vochtige oogen.

Anna stond heel stil zoolang haar moeder

uit den bijbel las. Toen zij ophield ging zij het weinige bekijken, dat er op het zolderkamertje te zien was.

„O, daar staan mijn sneeuwklokjes!" riep zij vroolijk, toen zij ze in de vensterbank zag staan. „Vind je ze ook niet lief?" vroeg zij den zieke.

„Zij doen mij altijd denken aan het gebedje, dat ge Christoffel hebt geleerd: Wasch mij, en ik zal witter zijn dan sneeuw."

„Zijt gij al gewasschen?" vroeg het kind.

„Ja, door Gods genade!"

„O, nu komt ge stellig in den hemel, nietwaar, moeder?"

„Ja, Anna. Wie den Heer liefheeft komt in den hemel. Gij weet en gelooft dat nu beiden, nietwaar?" wendde zij zich tot den ouden man en tot Christoffel.

Het antwoord was een blijde bevestiging.

„Ik zou je haast kunnen benijden, dat je reeds zoo dicht bent bij het eeuwige huis en de eeuwige heerlijkheid." hernam Anna's moeder. „Maar God bepaalt voor ieder het uur, waarop hij mag gaan. Hij weet alleen wat goed voor ons is."

Haar laatste woorden smolten samen met de tonen van het orgel. Anna was ongemerkt gaan spelen, liefelijk klonk het lied van „eigen huis," door het vertrekje. Maar de oude man fluisterde: „Ik weet nu nog een beter tehuis: „het Eden omhoog!"

„Daar zullen wij elkander wederzien," zei Anna's moeder, de uitgeteerde hand drukkend van den grijsaard. En hooger licht blonk in zijn oogen toen hij antwoordde: „Dáár."

Het was een gelukkige week voor den ouden Frits en Christoffel. Want toen de volgende Zondag aanbrak en Christoffel weer naar de kerk was geweest, kwam hij thuis met de woorden:

„Het was juist een preek voor ons. De dominee sprak van het eeuwige huis en zei, dat ieder, wiens zonden waren gereinigd in het bloed van den Heer, die hemelsche erfenis zou ontvangen."

„Ik geloof, dat de Heer mij nu spoedig zal oproepen voor die erfenis," zei Frits zacht. „De weken, die ik nog te leven had, zijn bijna om. Het is mij soms of ik reeds de gouden hemelstad zie."

Overstelpt door droefheid bij de gedachte, dat hij zijn eenigen vriend ging verliezen, barstte Christoffel in tranen uit. Het schokte den ouden man diep, hij streelde het gebogen hoofd van het kind, dat ouders noch tehuis had, en fluisterde eindelijk:

„Je zoudt toch niet willen dat ik hier op aarde moest blijven?"

„O, neen, zeker niet! Maar ik zou zoo graag met je meegaan naar het Vaderhuis."

„De Heer roept ieder op Zijn tijd, beste jongen! Ik geloof, dat er voor jou nog veel hier op aarde te doen is, maar ik ben oud en afgeleefd en tot niets meer nut. Daarom mag ik naar huis, maar jij bent nog jong en moet je leven besteden tot Gods eer."

„Maar wie weet hoe lang ik nu alleen zal moeten wezen, geheel alleen!" snikte Christoffel.

„Mijn beste jongen, geen leven, al is het ook eenzaam en verlaten — kan ongelukkig wezen als het goed wordt gebruikt tot eer van God en tot nut van de menschen. Wees sterk en doe wat je hand vindt om te doen.

O, hoe graag zou ik nog vele jaren door mijn daden willen toonen, dat ik den Heer liefheb, Die mij heeft vrijgekocht met Zijn bloed. Hij stierf voor mij aan het kruis en wat heb ik ooit voor Hem gedaan?"

Nu vergat Christoffel zijn eigen verdriet om zijn ouden vriend te troosten en toen knielden beiden neer om den Heer te vragen hen bereid te maken om Zijn wil te volgen, om in leven en sterven te kunnen zeggen: „Uw wil geschiede!"

Toen gingen beiden getroost en gesterkt ter ruste.

Den volgenden ochtend zag de oude man er nog slechter uit dan den vorigen dag en toch moest Christoffel hem, met angst in het hart, alleen laten, want bijna al hun geld was uitgegeven.

Hij ging dus met het orgel op weg, hij wilde meteen kleine Anna en haar moeder laten weten, dat het met zijn eenigen vriend steeds minder werd.

De sneeuwklokjes waren uitgebloeid toen hij bij de witte villa kwam, rose en roode sleutelbloempjes hadden nu hun plaats ingenomen, maar het lieve gezichtje van kleine Anna was nog hetzelfde. Nauwelijks had zij de eerste tonen van zijn orgel gehoord of zij kwam buiten en naar hem toe. Maar er was nu geen lachje op haar gezichtje. Zij zag bleek, het was of zij gehuild had.

„Och, Christoffel!" riep zij angstig. „Speel vandaag niet. Moeder is ziek en heeft zoo'n hoofdpijn!"

Christoffel hield dadelijk op. Verschrikt riep hij: „Och! wat spijt mij dat vreeselijk! Is het héél erg met mevrouw?"

„Ik geloof het wel. Vader ziet zoo bedrukt en wij mogen in huis niet zingen, of hard loopen. En in de keuken zeiden de meisjes tot elkaar, dat moeder wel niet weer beter zal worden."

„Och!" riep Christoffel weer, „wat spijt mij dat vreeselijk!"

„Moeder zal nu zeker naar het Huis met de vele woningen gaan!" vervolgde Anna snikkend. „O, ik wou, dat ik met haar mee mocht!"

De kinderjuffrouw riep nu Anna binnen, zoo kwam er een einde aan het gesprek en keerde Christoffel naar huis terug, nog bedroefder dan hij dit had verlaten. Maar toen hij het zolderkamertje bereikte, zag hij naast het bed van den zieke den dominee zitten. Hij hoorde hem de woorden lezen:

„Vrede laat ik u, mijnen vrede geef ik u, niet gelijkerwijs de wereld hem geeft, geef ik hem u. Uw hart worde niet ontroerd en wees niet versaagd."

Toen sloop een wondere vrede zijn hart binnen. God had hem niet vergeten en zou dit nooit, al was zijn eenige vriend stervend en al had kleine Anna verdriet. God zou voor allen het beste maken. Hij alleen wist wat goed was voor de stervenden en voor de levenden.

En de oude man gevoelde als hij. Opeens sprak hij helder en duidelijk:

„Christoffel, speel voor mij van het Vaderhuis."

De kracht begaf Christoffel bijna, maar toch deed hij wat de stervende verlangde. Zacht en liefelijk klonken de klanken door het vertrekje. De grijsaard luisterde er naar met een stillen glimlach en toen de laatste tonen wegstierven was ook hij in het Vaderhuis.

VIII. ALLEEN OP DE WERELD.

Christoffel volgde alleen het stoffelijk overschot van zijn ouden vriend naar diens laatste rustplaats. Het was een zeer eenvoudige begrafenis, maar dit vergrootte het verdriet niet van het verlaten kind: hij wist, dat zijn oude vriend gelukkig, dat hij „thuis" was.

Weinige dagen later zag hij een andere begrafenis — een lange rij rijtuigen met zwarte paarden. Zonder veel belangstelling keek hij er naar, maar hoe ontstelde hij toen hij in het eerste rijtuig Anna en Henk zag naast hun vader!

„Dus moeten ook zij hun lieve moeder missen!" riep hij haast hardop. „O, wat zal Anna nu een verdriet hebben, even erg als ik!"

Wel had de arme jongen verdriet, want bij het gemis van zijn ouden vriend, voegde zich nu ook het gemis van een woning. De huisjuffrouw kon het zolderkamertje iets hooger verhuren. Zoo moest Christoffel zich met de algemeene slaapkamer behelpen. De weinige meubeltjes van den ouden Frits hield zij tot vereffening van de laatste maand huur. Alleen het orgel bleef Christoffels eigendom, want zijn oude vriend had den dag voor zijn dood gezegd:

„Dat is voor jou, Chris, als je mij beloofd, dat je het nooit van de hand zult doen, maar als een herinnering aan mij bewaren. Speel nu nog eens van „naar huis" dan

ga ik rusten, voorgoed, mijn jongen!"

Zoo ging Christoffel, hoe bedroefd hij ook was, weinige dagen na de begrafenis weer met zijn orgel op weg. Hij moest wel, al zijn geld was op. Hij besloot om zijn eersten tocht naar het huis van kleine Anna te doen. Haar bedroefd gezichtje was geen oogenblik uit zijn gedachten. Zij hield zooveel van muziek — misschien zou hij haar een beetje kunnen troosten.

Hoe verschrikte hij echter, toen hij bij de welbekende witte villa kwam. Want wat zag alles er verwaarloosd en vervallen uit! De gordijnen waren afgenomen, de blinden gesloten, verlaten scheen alles. In den tuin waren de paden niet opgeharkt, de rozen niet begoten. En wat het ergste was, geen vroolijk kindergezichtje lachte hem toe, geen helder stemmetje vroeg:

„Mag ik ook eens spelen?"

Het hart van Christoffel begon te kloppen: Wat zou er gebeurd zijn? Was de familie verhuisd? Zou ook de vader van Anna en Henk zijn gestorven? Hij liep om het huis heen en zag voor het keukenraam een oude vrouw zitten. Toen trok hij de stoute schoenen aan en vroeg waar de familie heen was gegaan. De oude vrouw zag niet heel vriendelijk op van haar breiwerk:

„Wat gaat jou dat aan?" vroeg zij stroef.

„Ik wou zou graag de kleine jongejuffrouw even spreken," antwoordde Christoffel.

„Nu, dan zul je een verre reis moeten maken. De familie is voor den geheelen zomer naar Frankrijk gegaan."

„Naar Frankrijk!" Christoffel kon niets meer zeggen. Nu zou hij ook Anna en Henk misschien nooit meer terugzien! Wat was hij verlaten en alleen! En niet eens had hij het zolderkamertje meer om ongemerkt zijn verdriet uit te huilen! Alles weg!.... Eerst zijn lieve moeder, toen zijn oude vriend, nu de beide kinderen en hun vriendelijke moeder! Christoffel ging in een berkenboschje langs den weg languit op den grond liggen en snikte het uit.

De avond viel, hij was moe en uitgeput en besloot zijn houten brits maar te gaan opzoeken. Maar de huisjuffrouw stond in de voordeur en versperde met haar handen in de zijden hem den weg.

„'t Is nog veel te vroeg om te slapen. Voor tien uur kom je niet binnen. Versta je, luie marmot?"

Er bleef Christoffel niets anders over dan rond te loopen in den vallenden avondregen tot het tien uur sloeg.

IX. ER WORDT VOOR CRISTOFFEL GEZORGD.

„Wat scheelt Chris toch?" zei zijn buurman van de brits naast hem den volgenden ochtend tot de huisjuffrouw. „Hij heeft stellig de koorts. Den heelen nacht heeft hij liggen praten en woelen. Ik heb geen oog dicht gedaan, omdat ik zoo'n kiespijn had, daardoor heb ik het gehoord."

„Waar had hij het over!" vroeg een andere man.

„Och, allemaal onzin. Over een gouden stad en sneeuwklokjes en begrafenissen. Eens begon hij zelfs te zingen van „naar huis." Hoe is 't mogelijk, dat je 't niet gehoord hebt."

„Ik was veel te moe om wakker te kunnen blijven, hij heeft mij niet gehinderd. Maar als hij ziek is, zou 't toch beter wezen als hij hier weg moest. 't Kan wel besmettelijk wezen." De huisjuffrouw vond dat ook en toen de anderen weg waren ging zij naar Christoffel. Hij lag nu heel bleek en stil. Haar beter gevoel kwam boven „Arme stakker!" mompelde zij voor zich heen, „op straat zetten kan ik je toch ook niet!" Zij bedacht, dat zij nog een klein ongebruikt achterkamertje had. Daar maakte zij een bed voor Christoffel op, bracht hem er heen en zond toen om den busdokter.

„Geschokt gestel, hevige zenuwkoortsen," zei de dokter. „Rust en stilte en melk."

Vele dagen gingen voorbij eer hij weer een poosje, zwak en duizelig, kon opzitten.

Meteen schreef hij zijn recept.

Vele dagen zweefde Christoffel inderdaad tusschen leven en dood, maar eindelijk verklaarde de dokter, dat het gevaar was geweken en toen mocht hij spoedig, door kussens gesteund, wat in zijn bed opzitten. De huisjuffrouw kwam wel eens naar hem zien, maar zij had het erg druk, dus was Christoffel meestal alleen.

Met groot verlangen dacht hij vaak aan den dominee. Stellig wist deze niet, dat hij ziek was, anders zou hij hem wel eens bezoeken.

„Zoudt gij het den dominee niet eens willen zeggen?" vroeg hij eens aan de huisjuffrouw.

Maar met een knorrig:

„Loop heen, jongen! Denk je, dat ik alles tegelijk kan doen? Hier mijn druk huishouden besturen en dan nog zoo'n eind heen en weer loopen, voor jou boodschappen!" ging zij dadelijk heen. Toen vouwde Christoffel zijn magere handen en bad, terwijl hij voelde, dat hoewel de menschen hem schenen alleen te laten, zijn beste, zijn hemelsche Vriend bij hem was, Die hem eens — evenals zijn moeder en den ouden Frits — zou brengen in het Huis met de vele woningen.

Vele dagen gingen voorbij eer hij weer een poosje, zwak en duizelig, kon opzitten. Hij had een plaatsje gezocht bij het open raam en keek naar de blauwe lucht waarlangs witte zomerwolkjes dreven, toen hij opeens tocht voelde. Hij zag op en — in de open deur stond de dominee. Met een kreet van vreugde wilde hij opstaan, maar de dominee wenkte hem te blijven zitten.

„Mijn arme jongen, wat zie je er uit! Ik wist er niets van, dat je ziek was!"

„O, dominee, wat ben ik blij, dat gij hier zijt! Ik voelde mij zoo alleen!"

„Arme Chris, had ik het maar eerder geweten. Ik ben op reis geweest en gisteren pas thuis gekomen. Nu kom ik je een brief brengen, die in dien tijd bij mij is bezorgd. Hij betreft jou, hoor maar:

En terwijl Christoffel ademloos luisterde las de dominee:

„Waarde vriend!"

In het volkslogement op den hoek van de Steenstraat, woont een jongetje, dat Christoffel heet. Zijn familienaam weet ik niet, maar hij woonde op een zolderkamertje met een ouden orgeldraaier, die, naar ik meen, onlangs is gestorven. Mijn overleden vrouw had groot medelijden met dat verlaten kind, daarom meen ik in haar geest te handelen, als ik u verzoek voor zijn opvoeding zorg te dragen. De onkosten komen voor mijn rekening. Breng hem in een christelijke omgeving en plaats hem op een goede school. Dan kan hij eenmaal een nuttig lid van de maatschappij worden en bovenal een getrouwe dienstknecht van den Heer. Ik hoop niet, dat mijn verzoek u lastig is, maar ik wilde niet wachten tot wij terugkeeren, want in dat zolderkamertje bracht mijn onvergeetlijke vrouw een van haar laatste armenbezoeken en om harentwil wil ik voor Christoffel zorgen en ook, omdat de Heer heeft gezegd:

„Voor zooveel gij dit een van deze mijne minste broeders gedaan hebt, zoo hebt gij dat Mij gedaan."

„Wel, wat zeg je, Christoffel. Heeft de Heer je vergeten?" vroeg de dominee.

Christoffel barstte in tranen uit, vreugdetranen waren het thans.

„God is goed! Wat zorgt Hij voor mij! Frits had wel gelijk toen hij zei, dat de Heer mij niet zou verlaten en dat er zeker voor mij, hier op aarde, nog werk was te doen."

„Laat ons samen God danken voor zijn vaderzorg," zei de dominee.

Het was een heilig oogenblik voor Christoffel. Nooit had hij nog zoo gevoeld, dat de Heer nabij is wie op Hem vertrouwen.

De zieke fluisterde dit korte gebed:

X. CRISTOFFELS WERK VOOR DEN MEESTER.

Verscheiden jaren waren voorbijgegaan. Weer was het een drukkend warme middag en weer bevond Christoffel zich in het volkslogement, waar hij met den ouden Frits had gewoond. Het was er nog even rommelig en groezelig als vroeger, maar toch bezat dit huis een bizondere aantrekkingskracht voor den jongen evangelist. Want hij vergat nooit hoe eenzaam en verlaten hij was geweest, toen hij als een kleine jongen voor de eerste maal die wrakke trap opklom om naar het orgel te luisteren van den ouden Frits, — hij vergat nooit langs welk een bijzonderen weg de Heer hem geleid had tot dit gelukkig heden. Het orgel, de dierbaarste bezitting van zijn ouden vriend, hield hij nog altijd in eere. Gedurig speelde hij er nog op, ook voor juffrouw Anna. Want zoo noemde hij haar nog altijd, hoewel zij eenige maanden geleden haar naam had verwisseld voor dien van den nieuwen dominee der gemeente. Ja, de kleine Anna, nu een volwassen jonge dame, was de vrouw geworden van dominee De Wit en hem tot grooten steun in zijn moeilijken werkkring. Ook Christoffel — thans door zijn gemeente tot hulpprediker aangesteld — stond zij steeds terzijde met hulp en raad. Nooit vroeg hij haar tevergeefs de armen en zieken der gemeente op te zoeken.

Ook dien dag troffen zij elkander aan op het welbekende zolderkamertje. De jonge domineesvrouw bezocht daar een vrouw, die ernstig ziek lag.

„Herinnert ge u nog mijn eerste bezoek hier?" vroeg zij hem.

Christoffel knikte:

„Toen waren wij met ons vieren en nu zijn daarvan al twee in het Vaderhuis."

„Ja," hernam zij met tranen in de heldere oogen, „zij wachten op ons in het Eden omhoog."

Het zolderkamertje zag er nog even onooglijk uit als toen. Bij het vuur zat de zieke vrouw; vier schreeuwerige kinderen kropen om haar heen.

Christoffel kon, door hun geraas, nauwelijks haar antwoord verstaan op zijn vraag, hoe zij zich dien dag voelde.

„Och, mijnheer, 't blijft zoowat hetzelfde! Ik geloof, dat ik nooit beter zal worden!"

„Hebt ge mijn raad opgevolgd?"

„Ja, mijnheer! Herhaaldelijk, maar het helpt niets."

„Wat hebt gij haar geraden?" vroeg Anna.

Om gedurig te bidden: „O, God leer mij door Uw Heiligen Geest, dat ik een zondares ben."

„Ik geloof, dat God mij het heeft laten voelen," zei de vrouw droevig, „maar nu ben ik zoo rampzalig, omdat ik weet welk een groote zondares ik ben. Het beneemt mij alle rust, bij nacht en bij dag."

„Dan wil ik je nu een ander gebed leeren, dat je rust zal geven," zei Christoffel. Toen zei hij haar de woorden voor: „O, God! leer mij door Uw Heiligen Geest zien wie Jezus is."

God, Die je eerste gebed heeft verhoord, zal het ook dit tweede doen en als Hij je heeft laten zien wie Jezus is, dan zul je volmaakt gelukkig wezen. Want Jezus wil al je zonden vergeven en op zich nemen."

De zieke fluisterde dit korte gebed: haar toehoorders zagen, niet alleen met de lippen. Toen zij zweeg nam de domineesvrouw een bijbeltje uit haar zak, hetzelfde waaruit eenmaal haar moeder had voorgelezen aan den ouden Frits.

Plechtig klonken nu de woorden door het vertrekje:

„Het bloed van Jezus Christus reinigt van alle zonden."

Toen sprak zij tot de zieke van den Heiland, Die de zondaars aanneemt uit genade en vergeving van zonden wil schenken aan allen, die geloovend hun toevlucht hebben gezocht aan den voet van Zijn kruis. Opmerkzaam luisterde de zieke en Christoffel sprak:

„Dat zijn mijn meest geliefde tekstwoorden. Nooit zal ik den avond vergeten, toen ik ze voor het eerst in de kerk hoorde en mijn ouden vriend die blijde boodschap brengen kon."

„Waarvan gij beiden de waarheid hebt ondervonden," hernam de domineesvrouw. Thans namen zij afscheid van de zieke vrouw. Zij zagen haar nu rustig zitten met gevouwen handen.

Maar de dagtaak van Christoffel was hiermee nog niet ten einde. Hij was onvermoeid in het huisbezoek doen, onvermoeid om zondaren — zijn medepelgrims naar de eeuwigheid — te wijzen op het kruis der verzoening, om te zoeken en trachten te redden in den naam van den Heer wat verloren scheen. Op zulk biddend arbeiden moest wel Gods zegen rusten. Hij ondervond dit in ruime mate, hij zaaide liefde en liefde werd zijn oogst en deel.

Toen hij dien avond thuiskwam van zijn laatste bezoek, wachtte hem nog een groote verrassing. Reeds bij de deur hoorde hij de tonen van zijn oude orgel. Wie had gewaagd daarop te spelen? Hij had immers al zijn huisgenooten verboden er aan te raken, als hij niet thuis was. — Hij was nu even bang, dat er iets aan zou breken als vroeger zijn oude vriend.

Bijna verschrikt opende hij zijn kamerdeur, maar zijn schrik werd vreugde toen hij dominee De Hees zag, zijn ouden vriend, nu sinds verscheiden jaren op een andere plaats beroepen. Thans echter bezocht hij zijn oude gemeente nog eens en gold een zijner eerste bezoeken zijn voormalig pleegkind, nu de hulpprediker zijner vroegere standplaats.

Na de eerste begroeting zei dominee De Hees:

„Je houdt het oude orgel nog in eere, naar ik met vreugde zie."

„Ik zou van dit aandenken aan mijn ouden vriend nooit kunnen scheiden. Als ik er op speel staat hij mij weer als levend voor oogen en toch is hij nu reeds vijftien jaar naar huis," antwoordde Christoffel.

„Begeer hem niet terug, hij had het heimwee naar huis," hernam dominee De Hees.

„Dat doe ik gewis niet. Hij heeft het daar beter dan hier, en eenmaal zal God mij hem doen hervinden als mijn aardsche loopbaan is afgeloopen en mijn werk is volbracht. Mocht Hij mij steeds de kracht geven mijn leven te besteden tot Zijn eer."

XI. EIGEN HUIS EN HAARD.

Den volgenden Zondag ging Christoffel naar de kerk, die hem zoo dierbaar was, nu niet meer als de arme, verlaten jongen van vroeger, maar als de algemeen beminde en geachte hulpprediker der gemeente.

Het gebouw was geheel bezet: dominee De Hees, de door allen nog hoog geeerde leeraar, zou optreden.

Zijn tekst luidde:

„Komt, alle dingen zijn gereed." Onder algemeene stilte en belangstelling ving hij zijn rede aan. Eerst wees de spreker op den zin, waarin deze woorden voorkwamen, op de bruiloft in de gelijkenis, de vriendelijke uitnoodiging van den gastheer, maar ook op de uitvluchten, die de genoodigden zochten om niet te komen.

Toen wees de spreker op Jezus, die ook alles heeft bereid voor ons: Vergeving van zonde en eindeloos geluk zijn ons toegezegd, de Vader wil ons in liefde aannemen, de zoendood van den Heiland heeft ons een plaats bereid in den hemel.

„Dat heeft de Heere Jezus voor ons gedaan, wat moeten wij nu doen voor Hem?" ging de spreker voort.

„Wij moeten komen! Komt, mijne vrienden, want alle dingen zijn gereed. Komt en neemt uit de volheid Zijner liefde en genade. Kom, zondaar, kom vermoeide en gebrokene van hart! Alles is bereid. Jezus heeft alles voor u gedaan, nu roept Hij u! Kom en herinner u het woord van den Apostel Johannes:

„Zalig zijn zij, die geroepen zijn tot het avondmaal van de bruiloft des Lams."

Behoort gij tot die geroepenen? Zijt gij gewasschen in het bloed des Lams? Wenscht gij ook deel te nemen aan Zijn avondmaal? Welk antwoord heeft uw hart gereed op deze vragen?"

De spreker las in de ernstige oogen zijner hoorders, op hun diep bewogen trekken, dat zijn woorden weerklank hadden gevonden. Zegenbeden vloeiden van de lippen zijner voormalige gemeenteleden, die op het kerkplein wachtten om hem nog een laatsten groet te kunnen geven, een laatst heilbiddend afscheidswoord.

„Christoffel," zei dominee De Hees dien avond tot zijn jongen vriend, „zou je morgenochtend met mij willen meegaan?"

„Met u? Op reis?" vroeg Christoffel verwonderd.

„Ja, want je hebt je den laatsten tijd wel wat overwerkt. Je moet bepaald eens rust nemen, en je kunt wel eenige weken verlof krijgen, om daarna met vernieuwde kracht je werk weer te hervatten."

„Dan wil ik recht graag met u mee gaan. Ik voel zelf ook, dat ik mij wel wat te veel heb ingespannen," zei Christoffel. „Het zal nu buiten heerlijk zijn in bosch en hei, ver van de drukke, stoffige stad."

Welgemoed gingen beiden den volgenden ochtend op reis. Het was een heerlijke tijd voor Christoffel. Hij genoot volop van de mooie natuur en het gezellige huiselijke leven in de pastorie van dominee De Hees.

Wat het gevolg was van dit aangename uitstapje blijkt uit den volgenden brief, dien Christoffel eenige maanden later schreef aan zijn vriend:

„Hoe zal ik u ooit genoeg erkentelijk zijn, dat gij mij hebt meegenomen naar uw heerlijk dorp, voor mij bovenal onvergeetlijk omdat ik daar mijn lieve Marie heb leeren kennen, nu mijn vrouw. Eindelijk heb ik dan ook een tehuis en zeker een der gelukkigste, die op de wereld bestaan.

Eigen huis, eigen haard! Het woord heeft steeds zoo'n zoeten klank, maar de werkelijkheid is geluk. Marie stelt in alles belang wat mij betreft, in mijn levenservaringen met al hun lief en leed, bovenal in mijn werk. Mijn gemeenteleden hebben haar lief, de armen ervaren dagelijks haar zorg en toewijding. En dan als wij 's avonds, na volbrachte dagtaak, gelukkig neerzitten in ons gezellig huisje -- door mevrouw Anna voor ons in orde gebracht -- dan vloeien onze harten over van dankbaarheid aan den Heer en wij hebben slechts één bede:

„Heer breng ons, als wij dit aardsche huis eenmaal moeten verlaten, bij u in het hemelsche Vaderhuis, in het Eden omhoog."